

Ritva Halila

Valtakunnallinen terveydenhuollon eettinen neuvottelukunta

ENSIMMÄISEN JA TOISEN TERVEYDENHUOLLON EETTISEN NEUVOTTELUKUNNANYHTEISKOKOUS

Aika 8.10.2002 klo 12-14

Paikka Seurakuntasali, Meritullintorin seurakuntakoti, Meritullintori 3, 3. krs, Helsinki

Läsnä: Martti Lindqvist, ETENE:n puheenjohtaja

Jäsenet ja varajäsenet: Erik Anttinen, Anne Boström, Sirkku Eho, Jaana Hallamaa, Hannu Hausen, Jaana Kaleva-Kerola, Timo Keistinen, Niilo Keränen, Pirkko Lahti, Helena Leino-Kilpi, Pekka Louhiala, Sinikka Lyly, Rauno Mäkelä, Soili Nevala, Merja Nikkonen, Kalle Mäki, Antti Oiva Mäki, Kaisa-Sisko Määttä, Markku Oinaala, Raimo Pekkanen, Risto Pelkonen, Aira Pihlainen, Jyrki Pinomaa, Vuokko Rauhala, Anneli Sarvimäki, Marjatta Vehkaoja, Veli-Pekka Viljanen, Hans Åkerblom

Nina Lindqvist, ETENE:n osastosihteeri

Outi Konttinen, TUKIJA:n jaostosihteeri

Ritva Halila, ETENE:n pääsihteeri, kokouksen sihteeri

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Martti Lindqvist toivotti uuden ja vanhan ETENE:n jäsenet ja varajäsenet sydämellisesti tervetulleiksi yhteiseen kokoukseen. Järjestetty yhteiskokouksen tarkoituksena on olla "vahdinvaihto", jossa uusi ja vanha ETENE kohtaavat toisensa. N. 1/3 ensimmäisen ETENE:n jäsenistä oli nimitetty myös neuvottelukunnan uuteen kokoonpanoon.

Puheenjohtaja painotti avauksessaan eettisen keskustelun itseohjautuvuutta ja inhimillisyyttä. ETENE on keskustelufoorumi, jossa on monenlaista asiantuntijuutta ja kokemuksellisuutta mahdollisimman laajana edustaen ulkoista ja sisäistä tietoa ja näkemystä suomalaisesta terveydenhuollosta. Puheenjohtaja piti tärkeänä arvioida yhteiskunnan muutoksia sekä ihmisen arkea ja sitä, mitä terveydenhuollon peruskentällä tapahtuu.

Puheenjohtaja kävi lyhyesti läpi myös ETENE:n tehtävät ja kokoonpanon sekä ensimmäisen ETENE:n toimintaa. Hän mainitsi lyhyesti myös lääketieteellisen

tutkimuseettisen jaoston, jonka tehtäviä ja toimintaa puheenjohtaja Raimo Pekkanen esittelee lähemmin uuden ETENE:n varsinaisessa kokouksessa.

Ensimmäisen ETENE:n toiminnasta kootaan kausijulkaisu, joka on tarkoitus julkaista vuoden 2002 aikana. Samoin kesän 2002 seminaarista on valmisteilla julkaisu.

ETENE:n uusi varapuheenjohtaja ylilääkäri Leena Niinistö oli pahoitellut matkasta johtuvaa estettä tulla kokoukseen.

2 Vanhojen ja uusien neuvottelukunnan jäsenten esittely

Uuden ja vanhan ETENE:n paikalla olevat jäsenet esittelivät itsensä, taustansa ja ja kertoivat omasta kiinnostuksestaan eettisiin kysymyksiin.

3 Kokemuksia ensimmäisestä neuvottelukunnan kaudesta ja evästyksiä uudelle ETENE:lle

Kokoukseen osallistujat jaettiin pienryhmiin, joissa kaikissa oli uuden ja vanhan ETENE:n jäseniä ja varajäseniä. Ryhmäkeskustelun jälkeen käytiin yhdessä läpi ETENE:n tähänastista toimintaa sekä haettiin eväitä tulevaan.

Ensimmäisen toimikauden aikana käytiin paljon keskustelua suurista periaatteellisista kysymyksistä. Jatkossa toivottiin nykyisen toiminnan laajentamista ja syventämistä. ETENE:n tehtävänä on toimia asiantuntijana esim. lainsäädäntöä kehitettäessä. On kuitenkin muistettava, että pelkällä lainsäädännöllä ei voida taata hyvää hoitoa. Suomessa lait ovat usein puitelakeja, muut asiat antavat konkreettisen sisällön hyvälle hoidolle.

ETENE:ssä toivottiin tulevaisuudessa pohdittavan terveydenhuollon järjestelmien sisältöä, sekä niihin liittyviä eettisiä kysymyksiä. ETENE:n tehtäväksi katsottiin myös arvioida kriittisesti päätöksentekoa ja vallankäyttöä nimenomaan taloudellisten resurssien allokoinnissa.

On tärkeää, että ETENE:stä ei tule vastaus- ja lausuntoautomaatti. On myös korostettava, että eettisten kysymysten pohdinnan jälkeen yhteiskunta tekee monista asioista poliittisia päätöksiä. Tämä tulee esiin selvästi myös esim. hedelmöityshoitojen lainsäädäntöprosessissa.

Kysymykset joita ETENE:ssä pohditaan ovat laaja-alaisia. On luonnollista, että joskus päädytään asioissa eri kannoille. Asiat ja tilanteet ovat myös jatkuvassa muutoksen tilassa, mikä tietenkin vaikuttaa myös eettisiin arvioihin.

Vaikka neuvottelukunta on olemassa ja sillä on oma tärkeä toimialueensa ja tehtävänsä, se ei koskaan vie ihmiseltä hänen omaa eettistä vastuuta.

ETENE on saanut itse varsin pitkälle päättää, mistä se keskustelee. Jotkut lausuntopyynnöt ovat olleet työläitä ja vaatineet tarkkaa perehtymistä. Lausunto poikien ympärileikkauksesta oli kiinnostava tapaus ETENE:n historiassa. Siihen liittyi hyvin paljon periaatteellisia kysymyksiä.

ETENE toimii myös jäsentensä kautta. ETENE:llä ei juurikaan ole mahdollisuutta omaan koulutustoimintaan, mutta se toimii yhteistyössä monien toimijoiden kanssa kouluttajana eettisissä kysymyksissä.

ETENE toimii myös asiantuntijana, ja sen tehtävänä on osallistua julkiseen keskusteluun. Kansainväliset tehtävät ovat tärkeä osa ETENE:n toimintaa.

4 Muut asiat

Ei ollut

5 Kokouksen päätös

Puheenjohtaja Martti Lindqvist kiitti vanhan ja uuden ETENE:n jäseniä ja varajäseniä aktiivisesta osallistumisesta yhteiskokoukseen ja panoksesta neuvottelukunnan tulevan toiminnan suunnitteluun.

Martti Lindqvist	Ritva Halila
ETENE:n puheenjohtaja	ETENE:n pääsihteeri